

brezplačni izvod | letnik 2, številka 3

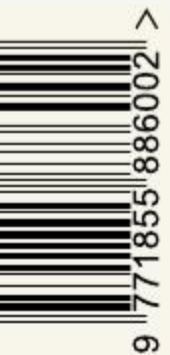
SEPTEMBER 2017

Modri Jan

revija za spoznavanje in ohranjanje narave

od 4 do 12 let

06

9 771855 886002 >

Živijo!

Novo šolsko leto je tu, prav tako tudi nova številka revije Modri Jan. Tokrat se bova skupaj podala na potep po mestu. Najprej se boš lahko seznanil s prometom in izvedel morda tudi kaj novega o alternativnih načinih prevažanja, ki so okolju prijazni in ga ne onesnažujejo. Nekaj pozornosti lahko nameniš članku o svetlobni onesnaženosti in si prebereš, kako so na strehi Gimnazije Velenje postavili čisto pravo elektrarno na sončne celice! Ko že omenjam mesto – va bljen si, da pokukaš tudi v novo sceno v moji klepetalnici. Poleg travnika, gozda, reke in mesta se lahko sedaj sprehodiš tudi po parku, tam zasadiš rožico in jo poimenuješ. In pa ... seveda, klepetaš z mano in mojimi prijatelji v času, ko je klepetalnica moderirana, torej **vsak dan od 14. do 17. ure!**

Pohvalil bi rad tudi vse tiste, ki ste sodelovali pri katerem koli mojem projektu. Na strani www.modri-jan.si si lahko ogledaš vse projekte, izdelke, natečaje, podatke o obnovljivih virih, stare številke revije Modri Jan, pošiljaš vse rešitve in še kaj bi se našlo. Ne pozabi, da me najbolj razveselijo tvoja pisma, predlogi in domislice, ki mi jih vselej lahko pošlješ na naslov modri-jan@hse.si!

Kazalo

Predstavljamo

PROMET	4
EKOMOBIL	6
ALTERNATIVNI NAČINI PREVOZA	8
SONČNA ELEKTRARNA	10

Spoznaj naravo

MESTNI PARK	12
VZGOJA ZELIŠČ DOMA	14
GOLOB	16
PLATANA	18

V Sloveniji in po svetu

PISMONOŠA	20
TEHNIŠKI MUZEJ SLOVENIJE	22
DUNAJ – ZELENO MESTO	26
SINGAPUR	27

Bodi moder

LUČI JE ENOSTAVNO PREVEČ	28
NAJVEČJA MESTA NA SVETU	30

Na obisku

VOŽNJA Z AVTOBUSOM – MUŠE NA MISEL NE PRIDE	36
PROSTORA ZA PREHITEVANJE NI	38

Razmišljaj in ustvarjaj

MODRI KVIZ	41
PISMA ZA MODREGA JANA	42
REŠITVE	44

MODRO ZA UČITELJE

MODRA KNJIGA	45
LESENE ROŽICE	46
NOVA SCENA V KLEPETALNICI – PARK	47
EKOPROJEKT 2	48
EKOALBUM Z NALEPKAMI	49

MODRO ZA STARŠE

DELAVNICE MODRI JAN V QLANDII	50
MODRI JAN NA FACEBOOKU	51

Promet

Z besedo promet označujemo kakršen koli prenos ali prevoz oziroma transport potnikov, tovora, sporočil, podatkov ... med dvema ali več kraji, osebami, napravami. Poznamo številne vrste transporta in prometa – javnega, za lastne potrebe, mednarodnega, tovornega, potniškega. Glede na vrsto prevoznega sredstva pa promet delimo na cestni, pomorski, zračni, poštni oziroma telekomunikacijski, železniški, spletni in žičniški promet. Tokrat se bomo nekoliko približje seznanili z javnim prometom.

Metro

Podzemna železnica ali metro je oblika železniškega množičnega javnega prevoza. Je urbani, električni transportni sistem, ki je popolnoma neodvisen od drugega prometa, odlikujeta pa ga hitrost in pogostost prevozov potnikov. Običajno je vsaj del tirov postavljen v predore, ki so izkopani pod mestom – zato se tudi imenuje podzemna železnica. Ponekod (denimo v Chicagu) je metro na dvignjenih tirnicah nad tlemi, zato mu pravijo tudi dvignjena železnica.

Tramvaj

Tramvaj ali cestna železnica je vozilo na tirnicah, ki je lažje od vlaka in je namenjeno prevozu potnikov, včasih tudi tovora. Tiri tramvaja so postavljeni na mestne ulice, običajno na stezo, ki je rezervirana za tramvajski sistem. Druga razlika v primerjavi z vlakom je tudi dolžina vozila, saj tramvaj običajno sestavljajo od enega do trije vagoni. Posebna vrsta tramvaja je kabelska vzpenjača.

Že veš?

Si vedel, da letalu rečemo tudi avion, zrakoplov, aeroplan, leteči stroj ali zračno vozilo? Poznamo številne vrste letal, ki jih delimo glede na postavitev in število kril ter število motorjev. Obstajajo pa tudi brezmotorna letala (npr. jadralno). Ločijo se še po trupu in repih, številu sedežev, teži, hitrosti. Če potujejo hitreje od zvoka,

so to nadzvočna letala, reaktivna letala pa so tista, ki jih poganja reaktivni motor. Hidroplan je avion, ki lahko pristaja samo na vodi. Letala med seboj ločimo tudi po namenu oziroma načinu uporabe: vojaška, tovorna, potniška, športna. Zanimivo letalo je leteči tanker – njegova naloga je oskrbovanje drugih letal z gorivom v zraku.

Ekomobil: vozilo, ki ne obremenjuje okolja

Ekomobil je akcija, namenjena spodbujanju okolju prijazne mobilnosti, ki temelji na obnovljivih virih energije. Zasnovana je pod okriljem Holdinga Slovenske elektrarne (HSE) in je sestavni del širšega projekta promocije e-mobilnosti. Ta zajema postavitve polnilnih mest in nabavo okolju prijaznejših vozil v navezi z izrabo obnovljivih virov energije (OVE) ter zmanjšanjem izpustov toplogrednih plinov v prometu in pri proizvodnji električne energije.

Pod okriljem HSE je akcija Ekomobil že zaživela. Začela se je s podpisom pisma o nameri za sodelovanje v predstavitvenem projektu postavitve polnilnih mest za baterijska električna vozila ter nabavo električnih avtomobilov v navezi z izrabo OVE.

Namen je zmanjšanje izpustov toplogrednih plinov v prometu in

pri proizvodnji električne energije. V okviru akcije je HSE že kupil službeno električno vozilo ter pred upravno stavbo na Koprski ulici v Ljubljani postavil polnilno mesto za vse avtomobile, motorna kolesa ali druga prevozna sredstva, ki jih poganja gorivo, pridobljeno iz OVE. Avto ozračja ne obremenjuje z izpusti CO₂ in prašnimi delci, obenem

pa povzroča veliko manj hrupa kot prevladujoča motorna vozila, ki jih poganjajo fosilna goriva. V naslednjih korakih naj bi akcija povezala ključne udeležence, ki jim je skrb za okolje poslanstvo.

Polnilno mesto za električne avtomobile

Alternativni načini prevoza

Po svetu se lahko potepate na različne načine. Potujete lahko po zraku, kopnem ali vodi, saj poznamo številna prevozna sredstva, ki so na voljo. Tokrat predstavljamo nekaj nenavadnih oblik transporta – nekatere so ti verjetno znane, saj jih uporabljaš tudi sam, o drugih si morda slišal bolj malo.

Skiro

Prvi skiroji so bili ročno izdelani pred več kot 100 leti. Vsem so bila takrat skupna kolesa, ki so jih jemali s ko-talk (predhodnice današnjih rolerjev) in jih pritrjevali na sprednji in zadnji del lesene deske. Ena od priljubljenih različic skiroja se imenuje footbike oziroma kickbike, nad njim pa se danes navdušuje staro in mlado. Njegova značilnost sta različni velikosti sprednjega in zadnjega kolesa, kar omogoča veliko hitrejšo vožnjo.

Trikke

Pri vožnji s trikke kolesom je prednost gotovo ta, da vozila ni treba poganjati z nogo. Omogoča premikanje po ravnem, navkreber ali navzdol, vse zgolj z vijuganjem, ki spominja na smučanje. Tisti zares izkušeni dosegajo na ravnem hitrosti okoli 30 km/h in več. Opremljen je z dvema zadnjima zavorama, ki omogočata tudi varno zaustavitev.

Cepelin

Je vodljivo zračno plovilo. Cepelin je dobil ime po izumitelju, nemškem grofu Ferdinandu von Zeppelinu. Cepelin je zgrajen iz lahkega aluminijevega ogrodja v obliki elipse, ki jo pokriva balon. Ta je napolnjen s plinom (vodikom ali helijem), lažjim od zraka. S cepelini danes izvajajo panoramske polete, uporablja pa se tudi v oglaševalske in znanstvene namene.

Kolesarjenje

V mestu je kolesarjenje, sploh v času prometnih konic, gotovo ena izmed najcenejših, najenostavnejših in najhitrejših oblik premikanja. Za zabavo lahko poskusite kolesarjenje v tandemu. V Aziji je eno izmed priljubljenih prevoznih sredstev rikša. Podobna je kočiji, le da namesto konja vozilo vleče človek.

Hovercraft

Hovercraft je okolju prijazno amfibijsko vozilo, ki dosega hitrosti do 150 km/h. Njegova posebnost je, da lebdi na zračni blazini in je primeren za vožnjo po kopnem, vodi, ledu, snegu, divjih rekah, blatu, pesku, poplavljenih površinah, skratka po vsaki trdi ali mehki (tekoči) podlagi. Hovercraft uporabljajo v Veliki Britaniji za prevažanje potnikov po razburkanem morju.

Uganke

Jaz sem avto vsaj za tri,
saj prevažam kup ljudi.

(avtomobil)

Več kot vozi, več popije,
a policaj ga ne zašije.

(avtomobil)

Modra sončna elektrarna gimnazije Velenje

V okviru projekta Modra Energija, kjer Holding Slovenske elektrarne (HSE) promovira uporabo okolju prijazne električne energije, proizvedene iz obnovljivih virov (OVE), se je HSE odločil, da bo del sredstev, zbranih v Modrem skladu, namenil za postavitve sončne elektrarne na eni izmed javnih izobraževalnih ustanov v Sloveniji.

Za lokacijo si je HSE izbral srednjo šolo, kjer lahko dijaki neposredno pridobivajo znanja s področja sončnih elektrarn (način delovanja, spremljanje delovanja, kako vpliva osonečenje na delovanje elektrarne ...) in o prednostih proizvodnje električne energije iz OVE.

216 polkristalnih modulov je bilo treba najprej spraviti na streho šole.

Pri raztovarjanju vsega potrebnega materiala so dijaki pridno sodelovali.

S spremljanjem in spoznavanjem sončne elektrarne se poleg novega pridobljenega znanja pri mladih dviguje tudi okoljska ozaveščenost.

Polkristalne module so nato namestili na pripravljeno ogrodje.

Pri proučevanju lokacij po vsej Sloveniji se je HSE za postavitve na Gimnaziji Velenje odločili med drugim tudi zaradi ustreznega razmerja med predvideno močjo elektrarne in primerno površino strehe.

Sončna elektrarna na strehi.

Postavitev sončne elektrarne na šoli prinaša več prednosti. Sončna elektrarna namreč služi poleg proizvodnje električne energije iz OVE, ki s svojim delovanjem ne obremenjuje okolja, tudi v izobraževalne, promocijske, demonstracijske in raziskovalne namene. Inštalirana moč Modre sončne elektrarne Gimnazije Velenje je 49,68 kW. Nameščenih je 216 polkristalnih modulov moči 230 W. Predvidena letna proizvodnja je dobrih 50.000 kWh.

Mestni park

Ker je v mestih običajno več betona kot zelenih površin, skušajo ljudje potrebo po gibanju v naravi nadomestiti z obiskom parkov. Poznamo športne, sprehajalne, zabaviščne, adrenalinske in druge parke. Parki so tudi območja, ki so lahko zavarovana zaradi izjemnih naravnih ali kulturnih vrednot – denimo Triglavski narodni park.

Parki so bili včasih stvar bogastva, zato so bili zasebni in so si jih lahko privoščile samo močne vladarske družine na Kitajskem in v Perziji. Prvi javni parki so se pojavili v antični Evropi, sodobni mestni parki pa so se začeli razvijati v 18. stoletju, najprej v Angliji, nato pa še drugod po Evropi. Danes si katerokoli mesto brez parka težko predstavljamo.

Slovarček

- **ABSORBIRATI** pomeni vpijati, vsrkavati; sprejemati vase.
- **CO₂** (ogljikov dioksid) je nestrupen brezbarven plin. V naravi ga rastline porabljajo med fotosintezo, skupaj z vodo in svetlobo pa nato tvorijo sladkorje in kisik.

Že veš?

Si vedel, da so lahko mesta, predvsem pa mestni parki, v veliko pomoč v boju zoper ogljikov dioksid (CO₂), ki je glavni toplogredni plin in kot tak povzroča globalno segrevanje? Verjel ali ne, poleg gozdov CO₂ pomembno absorbirajo tudi urbani parki in vrtovi. Pri vsem skupaj pa najpomembnejšo vlogo igrajo tisti najosnovnejši 'prebivalci mestnega parka', torej drevesa.

Poišči razlike

Otroci se igrajo v mestnem parku. Koliko razlik najdeš? Rešitev bo objavljena v naslednji številki revije Modri Jan.

Vzgoja zelišč doma

Če imaš rad rastline in naravo, živiš pa v mestu, lahko vse skupaj združiš v prijeten hobi. Že res, da je težko vrtnariti, če živiš v naselju stolpnic, a kjer je volja, je vselej tudi način – doma lahko gojiš zelišča in dišavnice. Tako bo imela mama med kuhanjem pri roki vselej sveže sestavine, ti pa boš lahko поблиžje spoznal setev in kalitev, obnašanje rastlin in njihove zdravilne učinke.

Vzgoja zelišč doma ni zahtevno opravilo. Potrebuješ semena, prst, cvetlične ali okrasne lončke in 'zaplato' sončnega prostora; to je lahko balkon ali okenska polica. V en lonček lahko posadiš več različnih zelišč, vendar pazi, da bodo skupaj tista z enakimi potrebami po vodi. Pozoren bodi, da bodo mlade rastline dobivale dovolj vode, pa tudi gnojila, saj voda izpira hranljive snovi iz prsti.

Vseeno pa z njimi ne pretiravaj. Če zelišča preveč zalivaš in gnojiš, lahko postanejo nearomatična – 'vodena'.

Pri izbiri police za svoje dišavnice imej v mislih, da potrebujejo veliko svetlobe, kar šest ur sonca dnevno. Seveda pa je premočno sonce lahko tudi škodljivo, zato bodo morda zelišča v najbolj vročem delu dneva potrebovala senco.

Golob

Eden izmed najpogostejših prebivalcev mesta je zagotovo golob. Še zavedamo se ne, da je ta ptica sestavni del našega urbanega okolja. Le kdo se ne spomni ogromnih jat golobov, kadar pomislimo na Benetke in trg Svetega Marka? Ali pa, si predstavljate sprehod po parku, ne da bi srečali enega samega goloba?

Golobi se hranijo predvsem s semeni, ki jih pobirajo s tal. Ker imajo le na koncu otrdel kljun, jih ne morejo luščiti ali tretiti. Zato goltajo cela semena, ki se v golši (vrečasto razširjenem požiralniku) namočijo in omehčajo.

Mestni golobi, ki prosto živijo v naseljih, so največkrat pobegli in podivjani domači golobi. Njihovo preživetje je odvisno od ljudi, ki jih krmijo, saj v mestih ni veliko naravnih virov hrane. Od tod tudi ogromne jate golobov v Benetkah.

Pijejo veliko vode, vendar jo srkajo in je ne pijejo tako kot druge ptice, ki za vsak požirek dvignejo glavo.

Telo goloba ima močno letalno mišičje in izrazito aerodinamično obliko. V zraku so sposobni vrto-glavih akrobacij ali dolgih poletov s hitrostjo tudi 60 kilometrov na uro. Kadar hodijo, kimajo z glavo naprej in nazaj. Odlično vidijo in slišijo, pri orientaciji si pomagajo celo z vohom.

Že veš?

So zelo družabne ptice, a izjemno tekmovalne, zato so v času hranjenja in parjenja lahko nestrpne in napadalne. Živijo v parih, kljub občasnim obojnim skokom čez plot pa sta samec in samica skupaj do smrti enega od partnerjev. Gnezdo naredita iz dračja, vanj znese samica dve beli jajci, ki ju oba izmenoma valita 17 dni. Mladiča, ki sta slepa in nebogljena, hranita tako samec kot samica s »ptičjim mlekom«, zelo hranljivim kašastim izločkom.

Veliko golobarjev goji golobe samo zaradi lepote, drugi se navdušujejo nad njihovimi izrednimi letalnimi sposobnostmi, nekateri pa gojijo pasme, ki so zaradi velikosti primerne celo za v lonec! Med najbolj znanimi in »koristnimi« pasmami so golobi pismonoše, ki so jih v časih, ko ni bilo sodobnih komunikacij, uporabljali za prenašanje raznovrstnih sporočil.

Platana

Ko so leta 1920 v Londonu natančno popisali vse mestno drevje, so presenečeno ugotovili, da je med njim kar 60 odstotkov platan. Čeprav bi danes težko našli mesto, kjer bi ena drevesna vrsta tako močno prevladovala, pa je javorolistna platana še vedno eno najpogostejših mestnih dreves tudi v Sloveniji. To ni nič nenavadnega, saj je v resnici ena najbolj prilagodljivih drevesnih vrst.

V mestih platane pogosto sadijo zaradi lepe krošnje, zanimivega debla ter lubja, predvsem pa zaradi odpornosti in prilagodljivosti na težavne razmere. Platana je tudi v slovenskih mestih eno najpogostejših dreves.

Platana (latinsko *Platanus acerifolia*) je listopadno drevo z razprostrto krošnjo in okrasnim lubjem, ki se v kosih lušči z debla in vej. Veliki svetlo zeleni listi so globoko krpasto zarežani. Plodovi so kroglasti in jeseni v skupinah visijo z vej. Listi jeseni postanejo

zaznavne rumene barve. Maksimalna višina platane znaša 20 metrov, v širino pa lahko doseže do 15 metrov.

Odporna je na mestno in industrijsko okolje, sol, sušo, kratkotrajne poplave in nasipavanje materiala na korenine. Je svetloljubna vrsta, v času rasti od začetka maja do sredine avgusta mora biti osončena vsaj štiri ure dnevno, da les dobro dozori. Je oblikovni element za drevorede, javno zelenje, mestna jedra, parke in parkirišča.

Poglej in poveži

Veš, kakšne listke imajo našeta drevesa? Posameznim drevesom pripiši črko, ki označuje pravilni listek. Rešitev bo objavljena v naslednji številki revije Modri Jan.

1. Lipa: _____
2. Hrast: _____
3. Platana: _____
4. Kostanj: _____
5. Vrba: _____
6. Bukev: _____
7. Breza: _____

Pismonoša

Danes bova spoznala nekoga, ki nas zaradi svojega poklica skoraj vsak dan obiše na domu. To je pismonoša. Včasih mu rečemo kar poštar. Tako kot prijazni Poštar Peter iz risanke, ki v svojem rdečem kombiju veselo raznaša poštno pošiljke in pomaga vaščanom pri reševanju njihovih problemov. Petrova služba ni niti najmanj dolgočasna, saj ga vsak dan čaka nekaj novega.

Tudi v resnici je delo pismonoše raznoliko. Vsak dan zgodaj zjutraj najprej razvršča pošto, potem pa se odpravi na teren. Peš, s kolesom, z mopedom ali z avtomobilom. Na terenu dostavlja poštno pošiljke, telegrame in pakete, izplačuje nakaznice, prodaja znamke in ostalo. Hkrati tudi sprejema pošiljke, pobira časopisne naročnine in prazni poštno nabiralnike. Ko se vrne s

terena, ga čaka še kar nekaj dela. Opremiti in oddati mora nevročene pošiljke, opraviti obračune, predati mora pošiljke in denar.

Nisi si mislil, da delo pismonoše zajema toliko različnih področij, kajne? Zato pa mora tisti, ki želi biti pismonoša, poleg srednje poklicne izobrazbe opraviti tudi interni program usposabljanja in strokovni izpit za pismonošo. Tako pridobi znanje opravljanja poštnih storitev, psihologije prodaje, dela s strankami, gospodarskega poslovanja, poslovne informatike, osebne urejenosti in varstva pri delu. Imeti mora tudi vozniški izpit B kategorije.

Že veš

Kako se je vse skupaj sploh začelo?

Pred več kot 2.000 leti je grška vojska na Maratonskem polju vknjižila pomembno zmago nad Perzijci. Vojak Fidipides je v vlogi sla pretekel kar 42 kilometrov naenkrat do Aten, da bi naznanil dobro novico. Lahko bi dejali, da je bil neke vrste prvi pismonoša. Čeprav se zanj ni ravno najbolje izteklo, saj se je na koncu zgrudil mrtev od izčrpanosti.

Skozi zgodovino smo iznašli kar nekaj načinov dostave poštnih pošilk. V srednjem veku so na primer redno uporabljali golobe pismonoše, saj menda golob zmeraj najde pot v svoj golobnjak. Obenem pa lahko s sabo nese tudi sporočilo. Ali pa poštna kočija! Si že slišal zanjo? Prevažala je potnike in pošto. Spredaj je sedel postiljon in usmerjal konje ter glasno trobil v rog, da je naznanil prihod pošte. Ko so izumili vlak, so lahko pošto prevažali po železnici, v poštnem vagonu. Danes lahko pošta zelo hitro pride tudi na drugi konec sveta. Z letalom, seveda!

Tehniški muzej Slovenije v Bistri pri Vrhniki

Te zanima, s kakšnimi avtomobili so se včasih vozili, kako so naše babice pekle kruh, s čim so tkale obleke ali kako so nekoč lovili ribe? Odgovore na ta in še številna druga vprašanja lahko poiščeš v največjem slovenskem muzeju, ki se nahaja le streljaj od Ljubljane.

Največji slovenski muzej, Tehniški muzej Slovenije, domuje v nekdanjem kartuzijanskem samostanu v Bistri pri Vrhniki. Med samostanskimi zidovi in hodniki si lahko ogledaš stalne zbirke s področja kmetijstva, prometa, gozdarstva, lesarstva, lovstva, ribištva, tekstila, elektrotehnike in tiskarstva.

V Slovenskem lovskem muzeju lahko izveš vse, kar te zanima o živalih, ki živijo v naših gozdovih. Ali veš, da se v muzeju nahaja medved, ki je bil nekoč svetovni prvak? Če pa bi si rad ogledal prestižne limuzine, pridi pogledat zbirko Tittovih avtomobilov. Ogledaš si lahko tudi delujoče naprave na vodni pogon, saj skozi muzej teče reka Bistra.

V muzeju vsako leto pripravljajo različne tematske razstave. Letos je do 3. decembra na ogled mednarodna razstava Okus Evrope (A Taste of Europe), s katero želijo pokazati, kako se med seboj razlikujejo prehranjevalne navade v devetih

evropskih državah. Poseben del razstave so namenili medu. V tem delu lahko s poganjanjem kolesa preveriš tudi, koliko žlic medu moraš pojesti, da dobiš toliko energije, da na kolesu prižgeš vse žarnice. Če te zanima več kot ogled zbirk in občasnih razstav, se lahko pridružiš delavnicam, tematskim nedeljam, znanstvenim festivalom ter posebnim prireditvam. Vsak mesec posebej za družine in otroke organizirajo nedeljske kreativne delavnice. Od vseh muzejskih dogodivščin si lahko oddahneš v velikem muzejskem parku.

Spored dogodkov lahko preveriš na spletni strani: www.tms.si

Da ne uničiš revije, lahko pobarvanko poiščeš tudi na spletni strani www.modri-jan.si/revija6.

Pobarvanka

Na sliki je nekoč izjemno priljubljen avto, ki ima mlajšega, novodobnega naslednika z enakim imenom. Poznaš ta avtomobil? Pobarvaj ga in pošlji Modremu Janu **do 4. 11. 2011** na naslov **HSE d.o.o., Koprška 92, 1000 Ljubljana**, s pripisom »Oldtimer«. Med vsemi prispelimi pobarvankami bomo izžrebali tri srečneže, ki bodo za nagrado prejeli po 4 vstopnice za ogled Tehniškega muzeja v Bistri pri Vrhniki.

IME IN PRIIMEK

ULICA

STAROST

POŠTNA ŠT. IN KRAJ

Kviz

Tehniški muzej Slovenije je zagotovo zanimiv in vreden ogleda. Če si prebral članek na straneh 22-23, potem boš z lahkoto odgovoril na naslednja vprašanja. Rešitev kviza bo objavljena v naslednji številki revije Modri Jan.

1. KJE SE NAHAJA TEHNIŠKI MUZEJ SLOVENIJE?

a) V BISTRI PRI VRHNIKI

b) V SPODNJEM KAŠLJU

c) NA GORJANCIH

2. V OKVIRU RAZSTAVE OKUS EVROPE JE POSEBEN DEL RAZSTAVE NAMENJEN:

a) KISLIM KUMARICAM

b) HAMBURGERJEM

c) MEDU

3. VSAK MESEC V MUZEJU POSEBEJ ZA DRUŽINE IN OTROKE ORGANIZIRAJO:

a) TURNIR V ODBOJKI NA MIVKI

b) NEDELJSKE KREATIVNE DELAVNICE

c) ADRENALINSKE IZLETE

Pikin festival

Poznaš navihano deklico z dvema rdečima kitkama, pegicami na obrazu in z nepogrešljivim kompanionom na rami, opico, ki sliši na ime Gospod Ficko? Seveda jo poznaš, le kdo ne pozna Pike Noga-vičke! Tudi letos bo **v Velenju od 18. do 24. septembra 2011** potekal **Pikin festival**, največja otroška prireditev v Sloveniji. V osmih

dneh festivala bo delovalo več kot 100 Pikinih ustvarjalnih delavnic, pestro dogajanje bo na velikem in malem gledališkem odru, prav tako zanimiva bosta tudi pravljlični in koncertni oder, v mestu si boste lahko ogledali številne razstave, deloval bo Pikin kino in še in še. Otroci, vabljeni v Velenje na Pikin festival!

Dunaj – zeleno mesto

Dunaj je milijonsko mesto z najvišjo kakovostjo življenja na svetu. Štejemo ga med najbolj »zelen« milijonska mesta na svetu. Kar 51 odstotkov mesta naj bi bilo pokritega z zelenimi površinami – statistično pride na prebivalca Dunaja 120 m² zelenih površin. Dunajčani so okoljsko izjemno osveščeni, zato varovanju in ohranjanju čistega okolja namenjajo veliko pozornosti in truda.

Ravnanje z odpadki

Letno posamezni prebivalec Dunaja proizvede 625 kg odpadkov, celotno mesto pa milijon ton. Da bi na ta račun okolje utrpelo kar najmanj škode, na Dunaju dosledno ločujejo in reciklirajo odpadke. Vsako leto z biološkimi zabojniki zberejo več kot 100.000 ton organskih odpadkov, s kompostiranjem pa proizvedejo več kot 45.000 ton komposta za biološko kmetijstvo.

Elektrarna na biomaso

Elektrarna na biomaso oskrbuje 48.000 dunajskih gospodinjstev z elektriko in 12.000 gospodinjstev s toploto. S sežiganjem 200.000 ton gozdnih sekancev in lubja prihranijo letno 47.000 ton kurilnega olja ali 72.000 ton črnega premoga. Delež elektrike iz obnovljive energije naj bi v naslednjih letih narasel na 80 odstotkov.

Živalski vrt

Največje območje pod naravovarstveno zaščito je živalski vrt, kjer še vedno obstaja prvoten dunajski gozd z bukvami in hrasti ter približno 80 redkimi in ogroženimi živalskimi in rastlinskimi vrstami. Tukaj v naravnem okolju najdemo divje prašiče, srne in jelene.

Singapur

V jugovzhodni Aziji leži Republika Singapur, otoška mestna država. Otoška, ker leži na otoku, in mestna, ker je njeno glavno mesto – Singapur – hkrati tudi edino mesto. Znan je po svoji čistoči in redu ter zelenem okolju. K temu pripomorejo predpisi in stroge kazni za njihovo neupoštevanje. Tako je strogo prepovedano kajenje v javnih prostorih in metanje odpadkov na tla, kaznujejo te tudi, če v javnem stranišču po opravljeni potrebi ne potegneš vode! Če vržeš žvečilni gumi ali ogorek oziroma pljuneš na tla, te čaka visoka kazen, okoli 500 singapurskih dolarjev (250 evrov).

Žvečilke

Bojda so žvečilke prepovedali, ko so se nekoč vrata podzemne zlepile, ker so ljudje nanja lepili prežvečene žvečilke. Dogaitek je za več ur ohromil promet ter s tem življenje v celotni državi. Tako žvečilnih gumijev v trgovinah ne prodajajo. Je pa v lekarnah dovoljena prodaja žvečilnih gumijev, ki preprečujejo zobno gnilobo, in tistih, ki pomagajo pri odvajanju od kajenja.

Rikša

V kitajskem delu Singapurja je še vedno najprimernejše prevozno sredstvo rikša. Idealna je za nakupe na bližnjih tržnicah. Singapurske rikše so posodobljene, saj se številne ponašajo z glasnimi zvočniki in radiem, nekatere pa so okrašene s pisanimi lučmi, ki mimoidoče tudi ponoči vabijo na vožnjo.

Singa pura

V štirinajstem stoletju ga je malajski princ imenoval »Singa Pura« (kar pomeni »levje mesto«). Legenda pravi, da je po pomoti zamenjal žival, ki jo je videl, za leva in mesto imenoval po njem. Katero žival je videl, nihče ne ve, dejstvo pa je, da v Singapurju nikoli ni bilo levov.

Slovenija – luči je enostavno preveč

Si vedel, da zaradi svetlobne onesnaženosti po nekaterih podatkih naravno nočno nebo lahko vidi le še desetina celotnega zemeljskega prebivalstva? Ko govorimo o svetlobni onesnaženosti, mislimo na pretirano, neustrezno in moteče umetno osvetljevanje in ne na naravno svetlobo, ki je za življenje nujno potrebna.

In kaj pravzaprav je svetlobna onesnaženost? To je vsak vnos umetne svetlobe v okolje, kar povzroči povečanje naravne osvetljenosti okolja. Med drugim povzroča zdravstvene težave, onemogoča vidnost zvezd v mestih, moti astronomska opazovanja, trati energijo in moti ekološke sisteme. Največje svetlobno onesnaženje se pojavlja v razvitih industrijskih deželah.

Naravni ritem dneva in noči je nujno potreben za normalno delovanje večine živega sveta. Vsi, od človeka, metuljev, ptic, netopirjev, želv, žuželk in drugih vrst živali, potrebujemo temo oziroma zvezde na nebu za orientacijo, prehranjevanje, razmnoževanje ipd. Prekomerna umetna svetloba v nočnem času v nekaterih ekosistemih že resno ogroža posamezne vrste.

V Sloveniji luči niso premočne in neprimerno nameščene, temveč jih je enostavno preveč. Velik vir svetlobne onesnaženosti so kulturni spomeniki in številne cerkve, ki so ponoči osvetljene. Velika potrata je v mestih opazna ponoči pred velikimi trgovskimi centri, pročelji poslovnih stavb, na praznih parkiriščih pred njimi, ob reklamnih

panojih ... Ogromno poslopij je povsem po nepotrebem osvetljenih celo noč, čeprav tam ni nikogar. Ob cestah, tudi tistih skozi vas, zelo gosto postavljene svetilke svetijo v prazno. Tam ponoči nihče ne hodi, kolesarskih stez ni, prometa tako rekoč ni. Luči torej nihče ne potrebuje, a te vseeno svetijo močno in celo noč.

Največja mesta na svetu

Poznaš največja mesta na svetu? Na črte na zemljevidu napiši ime mesta in države ter vpiši številko zastave, ki pripada državi. Rešitev bo objavljena v naslednji številki revije Modri Jan.

- 1
- 2
- 3
- 4
- 5
- 6
- 7
- 8

Mesto: _____

 Država: _____

 Št. zastave: _____

Mesto: _____

 Država: _____

 Št. zastave: _____

Mesto: _____

 Država: _____

 Št. zastave: _____

Mesto: _____

 Država: _____

 Št. zastave: _____

Mesto: _____

 Država: _____

 Št. zastave: _____

Mesto: _____

 Država: _____

 Št. zastave: _____

Mesto: _____

 Država: _____

 Št. zastave: _____

Mesto: _____

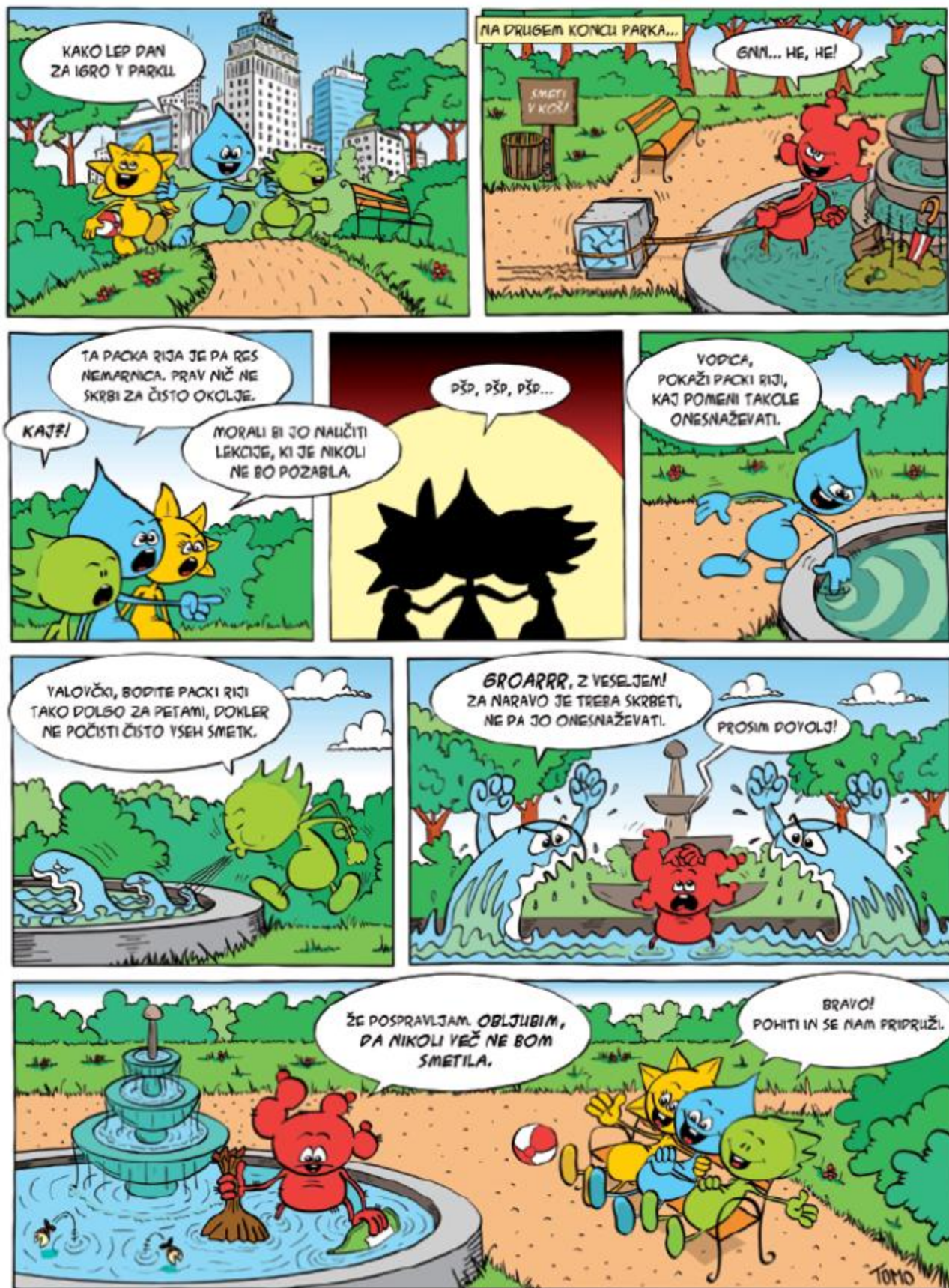
 Država: _____

 Št. zastave: _____

Mesto: _____

 Država: _____

 Št. zastave: _____

Mesto

Vedno, ko boš šel v mesto, pazi, kako prečkaš cesto. Promet gre hitreje kot na vasi, kjer vse poteka bolj počasi.

Vsi ljudje nekam hitijo in v visokih blokih živijo. Namesto travnikov in dreves, je polno betonskih čudes.

In včasih me nenehni mestni hrup spravlja malo v obup, saj takrat najbolj pogrešam tišino in gozda bližino.

Komaj čakam konec tedna, takrat me pazi teta Edna, skupaj greva na deželo in imava se veselo.

Napisala: Darja Štukelj

Prepir

»Kako je vročeee! Ne zdržim več!« se je cmeril Modri Jan tistega poletnega popoldneva, ko je skupaj s prijatelji pohajkoval po mestu. »Bom rekel očku, naj malo zapiha in osveži ozračje,« ga je skušal potolažiti Puhec.

Modri Jan pa je postajal vse bolj nejevoljen: »Vsega je krivo Sonce. Jaz bom rekel svojemu očku, ki je itak najmočnejši, naj pokliče še vse sorodnike in prijatelje in naredili bodo tako ogromne oblake, da bo deževalo dan in noč, celo poletje. Sonce gre lahko kar spat!« »Hej! O mojem očku govoriš!« se je razjezila Sončica. »In da veš – moj očka je močnejši. Zlahka premaga tvojega očka in še vse tvoje sorodnike zraven!« »Ni res! Tvoj očka dela samo škodo. On je kriv za puščave in sušo

po svetu. In da ponekod ljudje nimajo vode, da umirajo ptice in rastline. Kriv je za sončne opekline. In za kožnega raka!« je bil vse bolj nesramen Modri Jan. Sončica v solzah: »Lažeš! To že ni res. Koliko škode pa naredijo vaše poplave okolju in ljudem. Pa še strašite jih s strelo in gromom! Nočem biti več tvoja prijateljica!« Sončica se je užaljeno obrnila in v solzah zbežala. Tudi Modri Jan se je obrnil in odvihral v drugo smer. Le Puhec je ostal in z odprtimi usti od začudenja strmел zdaj za enim, zdaj za drugim.

Zvečer, ko je poletna pripeka popustila, se je ohladila tudi glava Modrega Jana. Bilo mu je žal za ostre besede, vendar mu ponos ni dal, da bi se opravičil. Naslednjega dne ni več zdržal sam. Poiskal je Puhca, ta pa ga je strogo okaral: »Res si se grdo obnašal! Tvoje besede so bile žaljive in prav je, da se ji opravi-

čiš. Šele potem se bomo vsi skupaj igrali,« zavrtel se je na petah in odšel.

Tako Modremu Janu ni preostalo drugega, kot da se opraviči. Odšel je do Sončičine hiše, trkal in klical njeno ime. Sončica pa ni odprla. Hudo ji je bilo in pogrešala ga je, vendar je bila trdno odločena, da ne bosta nikoli več prijatelja.

Modri Jan se je spet obrnil na Puhca: »Kaj naj naredim? Rad bi se opravičil, toda kako naj pridem do Sončice?« In ko sta tako tuhtala, se je Puhcu posvetilo: »Že vem! Kmalu se vrnem. Ti pa ta čas napiši pismo z opravičilom.«

In tako se je zgodilo. Modri Jan je napisal opravičilno pismo: »Tvojega očka poznam in je zelo prijazen. Zaradi njega je trava zelena, imamo letne čase, smo na toplem in z njegovo obnovljivo močjo lahko celo proizvajamo elektriko

ne da bi škodili okolju. Oprosti, ker sem te užalil. Rad te imam in želim, da sva spet prijatelja.«

Puhec se je vrnil ves nasmejan: »Poglej, kaj imam! Goloba pismo!« »Kaj naj z golobom?« je bil začuden Modri Jan. »Pismo!« Modri Jan! Dostavil ji bo pismo! Skozi odprto okno bo priletel naravnost v njeno sobo in morala ga bo vzeti in prebrati. Poleg tega pa je beli golob ptica miru. Zagotovo ti bo odpustila!« Tedaj se je posvetilo tudi Modremu Janu. Skupaj s Puhcem sta tako zaupala pismo temu posebnemu pismo! in čakala, kaj se bo zgodilo.

Ni bilo dolgo, ko sta zagledala nasmejana Sončico. »Oh fanta! Kako lepo sta se odkupila. Nočem živeti brez vaju. Želim, da ostanemo prijatelji za vedno!« Veselo se jima je vrgla v objem. Nad njihovimi glavami pa je zaokrožil bel golob ...

Vožnja z avtobusom – mu še na misel ne pride

Intervjuvala: Sonja Korelc

Andraž Leben je učenec OŠ Riharda Jakopiča in ima 11 let. Ko je pred dvema letoma eden izmed njegovih prijateljev začel izvajati vragolije na deski s kolesčki, se je Andražu zazdelo vredno poskusiti izvesti kakšen trik in od takrat naprej je 'skejtanje' sestavni del njegovega življenja.

Si se kdaj že resno poškodoval?

»Poškodoval sem se seveda že, vendar pa nikoli ni bilo nič zares hudega – do zlomov ni prišlo. No, sem pa zlomil že dve 'dili', ko sem skušal osvojiti nov element oziroma se naučiti nov trik. Drugače pa najpogosteje prihaja do poškodb predvsem na zapetju in gležnjih.«

Za začetek povej, če te moti, ko starejši rečejo rolkanje namesto »skejtanje« ?

»Ja, v resnici me moti, saj je med rolkanjem in 'skejtanjem' velika razlika. Sam se imam za skejtarja.«

Kako dolgo se ukvarjaš s tem športom in kdo je tvoj vzornik?

»Približno pred dvema letoma sem videl prijatelja na skejtu. Še sam sem poskusil izvesti nekaj trikov in mi je bilo zelo všeč. Zgledujem se po vseh dobrih skejtarjih, moji največji vzorniki pa so Chaz Ortiz, Ryan Shakler in Paul Rodriguez. Po mojem mnenju so prav oni najboljši.«

Se udeležuješ tudi tekmovanj ali je to samo hobi ?

»Prvo leto je bil to zgolj hobi. Letos pa sem se udeležil tudi dveh tekmovanj. Nazadnje sem zasedel prvo mesto v svoji starostni kategoriji na tekmovanju v Urban roof-u. Se pa ukvarjam še z deskanjem na snegu, včasih pa sem treniral tudi 'break dance'.«

Uporabljaš svojo desko tudi kot prevozno sredstvo?

»Več ali manj se samo s skejtom prevažam okoli. V mesto ali pa kam drugam pa sploh ne razmišljam, da bi šel z avtobusom, saj je notri prevroče. Raje vzamem svoj skejt!«

Kako skrbiš za čisto okolje?

»K čistejšemu okolju prispevam z ločevanjem odpadkov, pazim, da ne mečem smeti po tleh ... Sicer ne bi ravno rekel, da sem 'usekan' na to, vendar mi ni prav vseeno za naravo. Drugače pa smo se v šoli kar veliko pogovarjali o tem, kako izgledajo divja odlagališča, da moramo biti ekološko osveščeni in paziti na naravo. Moj nasvet je, da naj 'folk' malo pazi na naravo, ker jo konec koncev zelo potrebujemo.«

Prostora za prehitevanje ni

Intervjuvala: Sonja Korelc

Marko Mlakar je sicer po poklicu računalniški programer, vendar svojega prostega časa ne namenja računalnikom, temveč avtomobilom. Žirovec, ki bo decembra napolnil 32 let, se namreč za sprostitev udeležuje gorsko-hitrostnih preizkušenj z dirkalnim avtomobilom. Njegov hobi, ki pa je precej resen, je namreč dirkanje.

Zakaj si se med vsemi različnimi športi odločil prav za avtomobilske dirke?

»Avtomobilske dirke, poleg same dirke, zahtevajo tudi ogromno znanja in dela, kot sta priprava avtomobila in izboljšave. Zame je tudi največji užitek, ko vidim, da nekaj, na čemer sem delal celo zimo, dejansko tudi v praksi odlično deluje.«

Toda, pri tebi ne gre za običajne cestno-hitrostne preizkušnje, temveč za gorske dirke. Lahko pojasniš razliko?

»Cestno-hitrostne dirke so organizirane na posebej pripravljenih, varnih dirkališčih z izletnimi conami. Prav tako je na štartu več dirkalnikov hkrati. Kdor prvi pripelje do cilja, zmaga. Gorsko-hitrostne dirke pa potekajo po običajnih cestah, ki so v času dirke zaprte za promet. Običajno je dolžina odseka okoli 5 kilometrov. Vsak tekmovalec štarta sam, saj prostora za prehitevanje ni. Vsak dirkač odpelje tak odsek trikrat. Kdor prevozi vse tri odseke najhitreje, zmaga.«

Tudi avto, s katerim se udeležuješ dirk, se razlikuje od običajnega avtomobila – ga lahko nekoliko podrobneje opišeš?

»Vsak dirkalnik mora ustrezati varnostnim predpisom. To pomeni, da mora imeti varnostno kletko, poseben školjkast sedež in vsaj 5-točkovni varnostni pas, ki voznika tesno priveže. Prav tako ima vsak avto gasilni sistem, ki se lahko sproži od zunaj in znotraj. Zaradi povečane moči motorja je treba učvrstiti tudi samo školjko, spremeniti podvozje in zavore. Prav tako je drugačen menjalnik, ki omogoča hitrejšo pospeševanje in hitrejšo prestavljanje.«

Kolikšna je poraba goriva na dirki v primerjavi z navadno, recimo mestno vožnjo?

»Poraba je odvisna od same konfiguracije proge. Nekatere imajo več vzpona in ovinkov, nekatere manj. Povprečno se poraba giblje okoli enega litra na kilometer, kar pomeni, da porabim za 100 kilometrov približno 100 litrov bencina.«

Kateri del dirke ti je najljubši in zakaj?

»Najljubši del je odvisen od same proge, na kateri dirkam. V sklopu prvenstva je organiziranih šest različnih dirk, v Sloveniji, Avstriji in Italiji. Najljubši so mi hitri odseki, kjer so hitrosti velike in je tudi stopnja adrenalina največja.«

Si imel že kdaj na dirki nesrečo?

»Avtomobilske dirke so, v nasprotju s splošnim prepričanjem, dokaj varne, telesne poškodbe pa zelo redke. Sam na dirki še nisem utrpel nobene telesne poškodbe, kar bi pa težko rekel za avto. Ne obstaja dirkalnik, ki ne bi bil, tako ali drugače, kdaj preoblikovan.«

Poveži pike

Uuuuaau, kako visoke rastline rastejo v tem mestu! Poveži pike in pobarvaj risbico ter jo pošlji Modremu Janu **do 4. 11. 2011** na naslov **HSE d.o.o., Koprška 92, 1000 Ljubljana**, s pripisom »**Nebotičniki**«. Prispeli izdelki bodo objavljeni na spletni strani www.modri-jan.si, Modri Jan pa bo izžrebal tri srečneže, ki bodo prejeli paketek presenečenja.

IME IN PRIIMEK ULICA
 STAROST POŠTNA ŠT. IN KRAJ

Modri kviz

Če ti je bila septembrska številka revije všeč in si jo pozorno prelistal in prebral, gotovo ne boš imel težav z odgovarjanjem na vprašanja Modrega kviza. Vsak odgovor ima svojo črko, ki jo zapišeš na ustrezno mesto v geslu glede na številko vprašanja. Odgovore mi pošlji **do 4. 11. 2011** preko spletnega obrazca na www.modri-jan.si. Kot vselej bom tudi tokrat izžrebal 5 srečnežev, ki bodo prejeli prikupna darilca.

Več informacij poišči na spletni strani www.modri-jan.si. Rešitve Modrega kviza številka 6 ti bom zaupal v naslednji številki revije.

1. Kako imenujemo letalo, ki v zraku oskrbuje druga letala z gorivom?

- tandem **Š**
- cepelin **T**
- leteči tanker **P**

2. Predvidena letna proizvodnja elektrike, ki jo pridela sončna elektrarna Gimnazije Velenje, znaša:

- 500 kwh **I**
- 50.000 kwh **O**
- 50 kwh **H**

3. Sodobni mestni parki so se začeli razvijati v 18. stoletju v:

- Afriki **K**
- Avstraliji **Č**
- Evropi **L**

4. Če zelišča preveč zalivamo, ta postanejo:

- 'vodena' **E**
- 'mlačna' **J**
- 'sušna' **F**

5. Golob je sposoben številnih zračnih akrobacij in dolgih poletov, ki jih opravlja s hitrostjo do:

- 6 km/h **Z**
- 60 km/h **T**
- 600 km/h **R**

6. Drevo platana lahko v širino doseže tudi do:

- 15 metrov **J**
- 7 metrov **B**
- 2 metra **D**

7. Katero evropsko mesto velja za »najbolj zeleno milijonsko mesto« z najvišjo kakovostjo življenja na svetu?

- Singapur **S**
- Ljubljana **L**
- Dunaj **E**

GESLO številka 6

1 2 3 4 5 6 7

Pisma za Modrega Jana

Hej, hej, hej! Priznam, da me je bilo nekoliko strah, da boste med pole-
tjem pozabili name. Pa niste! Poglejte,
koliko pisem sem prejel, pa pesmic in
fotografij. Kot veš, je v reviji vselej pro-
storska stiska, zato ne morem objaviti
čisto vseh pisem, ki jih prejmem. Se
trudim, da bi jih objavil čim več, kajti
naravnost obožujem vaša pisemca.
Ampak, jih pa zato vse, do zadnjega,
objavim na svoji spletni strani **www.
modri-jan.si**. Ker ste moji zvesti
prijatelji in bralci, vam obljubim, da
bom čisto vsakemu, ki mi bo **do 4. 11.
2011**, poslal pismo na naslov: **HSE
d.o.o., Revija Modri Jan, Koprška
ulica 92, 1000 Ljubljana**, v zahvalo
poslal majčkeno, prikupno, lušno in
nadvse simpatično darilce. Piši, pesni
in riši, ker se spleča potruditi!

Suzana Pizar

Anja Petrovič

Maja Cerkuc

Ana Stražišnik

Simon Petrovič

Ana Žižek

Lea

Leon Samec

Julija Kotnik

Zala Černe

Tilen Kotnik

Matija Klančič

Teja Cerkuc

Anisa Vrtačič

Johana Radojevič

Anisa Vrtačič

Blažka Panjtar

Maša Wagner

Livia Stakne

Karin Skapin

Klemen Bogataj

Denis Slakič

Rešitve Modri Jan številka 5

Poveži oprasovalce z rastlinami, stran 10-11:
 Puhec in vetrocvetke: trava, regrat in macesen
 Čebelnica in žužkocvetke: encijan, cikorija in marjetica

Kisik, stran 13:
 Modra barva (kisik proizvajajo):
 rastline (drevesa in cvetlice)
 Rdeča barva (kisik porabljajo):
 živali in ljudje (čebela, polž, miška ter fantek in punčka)

Kviz (Danska), stran 41:
 1.) a 2.) a
 3.) b 4.) b

Modri kviz, stran 43:
 1.) c 2.) b
 3.) b 4.) a
 GESLO: LUNA

Hi hi hi,
 jaz imam
 vse prav!
 Kaj pa ti?

Naročilnica

Kaj praviš? Da še nisi naročen na revijo Modri Jan? Kaj še čakaš?! Hitro odklikaj na spletno stran www.modri-jan.si, potem klikni na »Revija Modri Jan«, nato na desni strani v okenca za naročilo brezplačne revije vneseš svoje podatke in klikneš »naroči revijo«. Povsem preprosto je, porabiš le minutko, nisi utrujen, ker ti ni treba prehoditi dolgih kilometrov do poštnega nabiralnika, pa še denar in slino za znamko prihraniš. ;) Povej naprej!

Modra knjiga

S pomočjo Modrega Jana je v preteklem šolskem letu na slovenskih osnovnih šolah potekal pilotski ekoprojekt **Modri Jan potuje in okoljevarstvene naloge podeljuje**. Prijavljenih je bilo **386 nalog** iz vseh koncev Slovenije, po pregledu prejetih poročil pa se je izkazalo, da si prav vsaka naloga zasluži objavo. Tako smo se odločili sadove dela, ki so ga v izvajanje naloge vložili otroci in njihovi mentorji, zbrati in objaviti v Modri knjigi.

Z izdajo publikacije bi v prvi vrsti radi obeležili trud otrok, po drugi strani pa njihovo ravnanje postavili za zgled odraslim. Hkrati pa z izdajo Modre knjige upamo, da bo pedagogom morda služila kot navdih in neke vrste ekološki priročnik za motivacijo otrok pri skrbi za čisto okolje. Modro knjigo bodo prejele vse knjižnice in sodelujoče šole, naročiti pa jo bo mogoče tudi preko spletnega obrazca na naslovu www.modri-jan.si.

Lesene rožice

Ker se HSE zaveda, da prihodnost stoji na mladih, skuša okoljevarstveno izobraziti in vzgojiti že otroke v vrtcu. Zato je tokrat pripravil posebno akcijo z naslovom »**Rožice sadim, za naravo skrbim**«, s katero je želel dodatno spodbuditi otroke, da bi z okoljem ravnali odgovorno. Natečaj je namenjen vrtcem in je potekal v poletnem času, zaključil pa se bo na prav poseben dan – **Svetovni dan brez avtomobila** (22. september 2011).

Lesene rožice so prejele vse skupine otrok, ki so se prijavile in poslale izvirne ekonasvete.

Vrtec Most na Soči – skupina Zajčki

Vsaki skupini smo poslali po 30 lesenih rožic. Rožice so morali otroci sestaviti, poljubno pobarvati in »posaditi« v vrtec ali njegovo okolico. Rožicam so dodali tudi kartončke z nasveti za ohranjanje okolja. **Vsi sodelujoči vrtci bodo nagrajeni z darilci Modrega Jana, komisija pa bo dodatno izbrala en vrtec, ki ga bosta obiskala Modri Jan in Sončica.**

OŠ Ribnica na Pohorju – enota vrtec, skupina Jumbo

Nova scena v klepetalnici – park

Spletna stran www.modri-jan.si ima v moderirani spletni klepetalnici novo sceno – **park**. Otroci lahko tudi na tem prizorišču **v času od 14. do 17. ure**, ko je klepetalnica moderirana, klepetajo z Modrim Janom, Puhcem, Sončico in Packo Rijo. Kadar klepetalnica ne

obratuje, pa se lahko sprehodijo po parku, zasadijo rožico, jo poimenujejo in s tem pripomorejo k bolj pisanemu parku. Rožica bo s pomočjo sonca čez dan rasla, ponoči pa bo v soju uličnih svetilk, ki jih napajajo sončne celice, počivala.

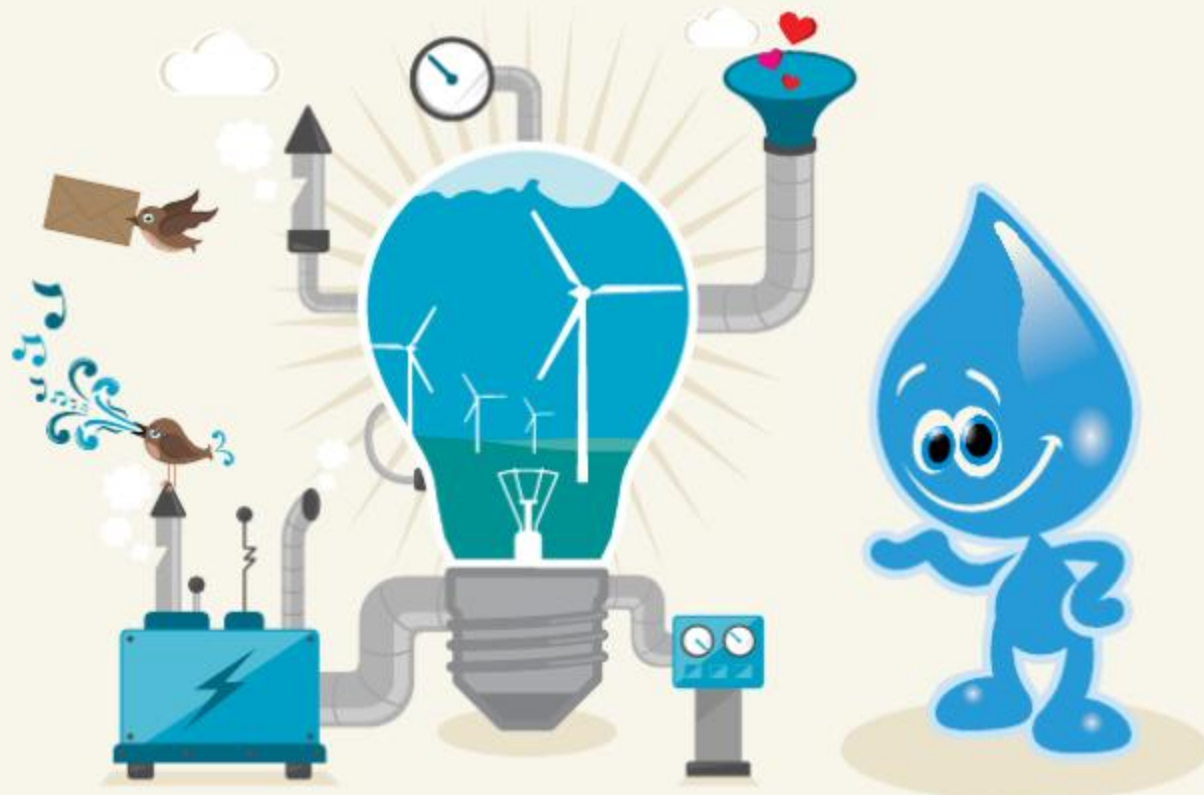
Ekoprojekt 2

www.modri-jan.si/ekoprojekt

Ker se je v minulem šolskem letu **pilotski ekoprojekt Modri Jan potuje in okoljevarstvene naloge podeljuje**, ki je potekal na slovenskih osnovnih šolah, izkazal za nadvse uspešnega, se je HSE odločil akcijo ponoviti tudi v tem šolskem letu (2011/2012). Otroci in mladi Modrega Jana in njegovo misijo na planetu Zemlja očitno dobro poznajo, saj so se odzvali povabilu za izvajanje različnih ekonalog na temo varovanja okolja v velikem številu in srčno. Upamo, da bo tako tudi letos, saj smo se potrudili sestaviti izbor kar najbolj zabavnih, zani-

mivih ter poučnih nalog. V ta namen so tudi potekale obsežne priprave na razpis za Ekoprojekt 2, ki se je začel letos septembra, zaključil pa se bo prihodnje leto marca.

**EKOPROJEKT 2
VAS SEPTEMBRA VABI
K SODELOVANJU**

Ekoalbum z nalepkami

Da bi otrokom na čim lažji in nezahteven način privzgojili čut za naravo in varovanje okolja, je HSE organiziral še dodatni projekt za vrtce – **ekoalbum z nalepkami**, ki poteka **od 1.9. do 15.12. 2011.**

Kako poteka akcija? Vsak otrok iz prijavljene skupine posameznega vrtca je prejel album, razdeljen na 6 okoljevarstvenih tematik oziroma grafik, kamor bodo otroci lepili nalepke, in na prostor za pobarvanko. Vsebina in tematika sta v sodelovanju s peda-

gogom vnaprej pripravljene za vsak teden – vrtcem se bodo vsebine za pripravo šolske ure, navodila za pobarvanko in nalepke za album pošiljala sproti.

Ob zaključku akcije bodo albumi objavljeni na spletni strani **www.modri-jan.si**, najlepših 10 albumov po mnenju komisije pa bo nagrajenih. Vrtce bodo obiskali Modri Jan in prijatelji ter jim pripravili zabavno in ustvarjalno animacijo. Vsi obiski Modrega Jana bodo tudi posneti in objavljeni na kanalu You Tube.

Delavnice Modri Jan v Qlandii

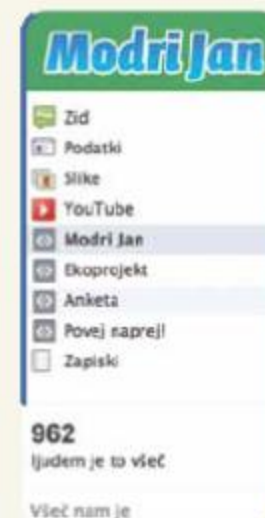
Modri Jan in Puhec sta se v tednu pametnih nakupov, ki so potekali junija v centrih Qlandia po Sloveniji, podala v Kamnik in Kranj. Tam sta skupaj z otroki in njihovimi starši na ustvarjalnih ekodelavnicah izdelovala avtomobilčke na vetrni pogon. Ker pa v notranjosti nakupovalnih centrov veter ne piha, so si morali otroci pri tekmovanju pomagati

kar sami – s svojimi 'pihalniki'. Puhec jim je pri tem pomagal s svojimi posebnimi sposobnostmi. Najpomembneje je, da so se najmlajši zabavali, se naučili nekaj novega o ohranjanju narave in obnovljivih virih energije, se prijetno družili ter čisto sami izdelali igračko iz odpadnih materialov (tulcev, zamaškov, lesenih palčk ...).

Q. QLANDIA
Dežela nakupov
www.qlandia.si

Modri Jan na Facebooku

11. februarja letos je Modri Jan dobil tudi svoj profil na izjemno priljubljenem Facebooku. Od februarja do septembra se je Modremu Janu pridružilo nekaj manj kot 1000 članov, pri čemer je treba poudariti, da se številka spreminja iz dneva v dan. Modri Jan svojo misijo nadaljuje na spletu, saj tudi na Facebooku skuša razširjati ekološko miselnost, spodbujati k uporabi obnovljivih virov energije, varovanju okolja in ohranjanju narave. Vabljeni, da se Modremu Janu, mali kaplji na veliki okoljevarstveni misiji, pridružite na Facebooku tudi vi. Postanite del ekološko osveščene množice, ki si prizadeva s pozitivnim zgledom poskrbeti za zeleno prihodnost – svojo in svojih potomcev.

Priduži se mi na Facebooku, kjer me lahko spremljaš in sodeluješ pri vseh mojih ekodogodivščinah! Nekatere si lahko ogledaš tudi v oddaji o Modrem Janu na kanalu You Tube!

Mali in veliki, mladi in stari, vabljeni vsi, da postanete del velike družine z ekološkimi nazori! Povej naprej!

Nova spletna stran Modri Jan

www.modri-jan.si

hse

www.hse.si

Modra energija
Obnovljivi viri sedanosti in prihodnosti

www.modra-energija.si

Modri Jan

www.modri-jan.si